

Statens Planteavlsforsøg

Meddelelse nr. 1892

88. årgang

13. november 1986

Udgivet af Statens Planteavlsudvalg

Havebrugscentret, Institut for Frugt og Bær, 5792 Årslev

Sorter af solbær 1979–85

O. Vang-Petersen

6 sorter af solbær er prøvet for egenskaber, der har betydning for deres egnethed til erhvervs-mæssig dyrkning. Kultivering og høst er sket som i praksis. I 2 år er der høstet med en ældre Smallford høstmaskine og i et år med en Danpluk maskine. Følgende sorter er afprøvet: 'Baldwin', 'Risager', 'Roodknop 310', 'Roodknop 504', 'Silvergieter' og 'Wellington XXX'. Der er tale om sorter, der bortset fra 'Roodknop' må anses for at være af begrænset interesse nu, hvor der i de seneste år er fremkommet langt mere højtydende sorter.

Indledning

Planterne var produceret ved stikning i spagnum i 10 cm potter i væksthuse. Stikning skete i foråret 1978 og udplantning i foråret 1979. Plantning er udført med 3 m mellem rækker og 0,9 m mellem planter, og planterne blev nedskåret til 10 cm højde. For hver sort var der 3 parceller à 4 buske. For at undersøge sorterens vækst blev der desuden plantet 2 planter af hver sort med en afstand på 3 × 2 m. Den større afstand sikrede, at planterne kunne vokse uden at blive generet af hinanden, og dermed udvikle naturlig størrelse.

I første vækstår blev der vandet med 20 mm ved underskud af nedbør på 20 mm, og der blev givet

en månedlig topdressing med ca. 15 kg kvælstof pr. ha, for at sikre god vækst. Gødning er i øvrigt tilført efter bladanalyser, og med tilførsel af $\frac{2}{3}$ kvælstofmængde forår og resten efter bærhøst. Jordbehandling har været renholdelse med ukrudtsmidler. Sprøjtning af buskene er udført som i god praksis, og der er hvert år sprøjtet 2 gange imod knopgalmider. Høst er i de sidste 3 år udført med maskine, hvilket svarer til praksis, men giver større spild end håndplukning. På de høstede bær er der foretaget analyser, som er udført på Forskningslaboratoriet for Frugt- og Grøntindustri, Årslev.

Resultater

Dato for blomstring og høst

For de 6 sorter som helhed er fuld blomstring indtruffet fra den 17. til den 22. maj med den 19. maj som middel dato for fuld blomstring (tabel 1). Imellem sorterne har kun 'Risager' skilt sig ud, idet den blomstrer 3-4 dage tidligere end de øvrige sorter. Modning er indtruffet fra den 26. juli til den 3. august med den 28. juli som middel dato for høst, dvs. 10 uger efter fuld blomstring (tabel 1). 'Baldwin' og 'Wellington XXX' modnedes ca. 1 uge senere end de øvrige sorter.

Udbytte

Beregnet for samtlige år, kulturen har stået på arealet, blev der høstet 6,2 t/ha og år. 'Silvergieter' blev stærkt skadet af frost i 1981, hvilket sorten ikke forvandt igen. Bortset fra denne sort blev der i gennemsnit for de øvrige sorter høstet 6,9 t/ha og år.

I fig. 1 er vist, hvordan udbyttet som middel har været de enkelte år. I planteåret og det følgende år har der ikke været høstet bær. I løbet af de næste 2 år nås et niveau, der må anses at svare til udbyttet i fuldt bæredygtigt areal, set over en årrække. I dette tilfælde ca. 10 t/ha og år.

Produktkvalitet

Som helhed har sukkerindholdet (refraktometrisk) været 15,6%, med 'Risager' afvigende med et markant højere indhold. Syreindholdet har som helhed været 3,0%, hvor 'Wellington XXX' viste et lavere indhold end de øvrige sorter. Indholdet af C-vitamin var højest i 'Baldwin' og lavest i 'Risager' med de øvrige sorter placeret derimellem, og med et indhold på 197 mg/100 g som middel af alle sorter. 'Silvergieter' og 'Risager' havde begge et noget højere og 'Roodknop' et noget lavere indhold af farve end de øvrige sorter. Generelt ønskes de nævnte egenskaber så høje som muligt, uden at mindre forskelle dog tillægges større betydning ved industriel forarbejdning.

Der har været en betydelig variation mellem år i de nævnte egenskaber, hvor især 1985 viser lave indhold. F.eks. har sorter med mindre forskel på sukkerindhold end 0,5% ikke kunnet fastholde denne forskel igennem 3 år. Ved bedømmelse af den høstede råvare har det ikke været muligt at påvise forskelle mellem sorterne bortset fra, at de storfrugtede sorter 'Roodknop' og 'Silvergieter' saftede mere end de øvrige sorter.

Tabel 1. Oversigt over resultater 1981-85

	'Baldwin'	'Risager'	'Roodknop 310'	'Roodknop 504'	'Silvergieter'	'Wellington XXX'	LSD
Dato for blomstring, gns.	20/5	16/5	19/5	19/5	20/5	21/5	
Dato for høst, gns.	3/8	27/7	26/7	27/7	26/7	2/8	
Udbytte, t/ha 3. vækstår	2,6	3,8	6,0	9,4	2,0	1,0	1,1
4. vækstår	7,4	11,1	11,0	9,5	1,6	7,5	2,7
5. vækstår	10,7	7,9	13,7	17,9	4,6	10,9	2,1
6. vækstår	7,4	4,9	8,0	12,6	4,2	7,6	2,5
7. vækstår	16,3	7,5	13,3	16,0	5,3	17,2	3,2
1.-7. vækstår, gns.	6,4	5,0	7,5	9,3	2,5	6,5	
Bær/m ² gns. 5.-7. vækstår	1820	1085	1291	1487	486	1497	
g/100 bær gns. 5.-7. vækstår	66	64	92	105	96	84	
% sukker gns. 5.-7. vækstår	15,7	16,7	15,4	15,4	15,3	15,5	
% syre gns. 5.-7. vækstår	3,2	2,9	3,3	3,3	3,0	2,7	
Farve mg/g gns. 5.-7. vækstår	3,7	5,0	2,8	2,7	5,2	3,6	
C-vitamin mg/100 g gns. 5.-7. vækstår	253	144	200	204	173	210	

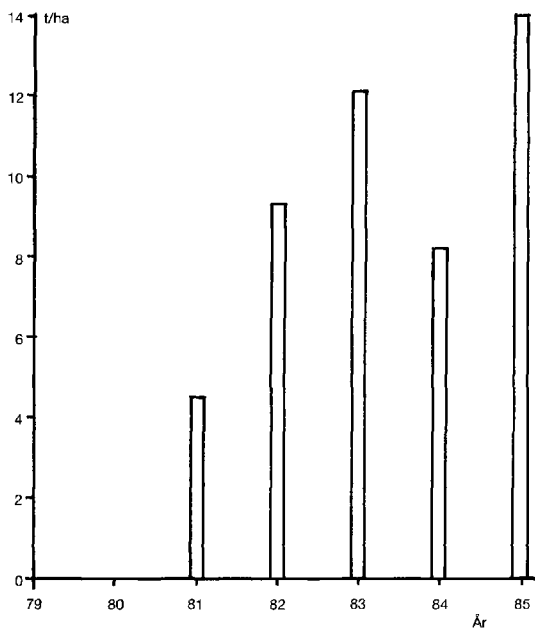

Fig. 1. Høstet mængde bær, t/ha, som gns. af alle sorter ekskl. 'Silvergieter'.

Vækst og buskform

Både til håndplukning og maskinplukning har det betydning, hvordan buskene vokser til. Nedhængende grene generer ved plukning og kan være medvirkende til uens modning af bærrerne. Det er ønskeligt med en opret vækst, hvilket er vanskeligt at opnå, når der samtidig ønskes et højt udbytte af bær. I tabel 2 er vist højde og bredde af sorterne, målt på ikke beskårne buske med stor planteafstand. Herved er søgt opnået den naturlige vokseform. Mest opret i vækst er 'Silvergieter' og 'Roodknop', mens 'Risager' som den mest nedliggende giver de bredeste buske. De øvrige

Tabel 2. Oversigt over sorterens vækst, 1983-85

	Planteafstand 3 × 2 m					
	Højde, cm			Bredde, cm		
	1983	1984	1985	1983	1984	1985
'Baldwin'	85	115	135	115	190	238
'Risager'	88	120	138	148	240	300
'Roodknop 310'	93	115	135	110	225	268
'Roodknop 504'	95	133	148	105	208	258
'Silvergieter'	88	125	150	143	243	283
'Wellington'	78	110	130	120	190	238

sorter placerer sig imellem disse. 'Roodknop' og især klonen 504 kombinerer opret vækst og højt udbytte og er dermed nær idealet for en solbær-sort. I modsætning til de øvrige sorter har denne sort dog bær, der løsner let og dermed drysser ved modning, hvilket giver noget spild.

Konklusion

Alle de prøvede sorter er afprøvet tidligere, også i danske forsøg. Ny er kun klonen 504 i sorten 'Roodknop'. Der er i dag langt mere højtstående sorter under afprøvning, og den foreliggende afprøvning skal danne en reference til disse sorter. Bortset fra 'Roodknop 504' vil ingen af de prøvede sorter kunne gøre sig gældende blandt de nyeste sorter, når det drejer sig om høj produktivitet. 'Silvergieter', der meget minder om 'Roodknop' synes ret uegnet både til erhverv og til have. Den er lavtydende og kendt for at være mere følsom for vinterkulde end de øvrige sorter. 'Risager' har nogen resistens imod sygdommene skivesvamp og meldug. Angreb af meldug er dog forekommet i forsøget. Under mindre intensive dyrkningsforhold vil sorten antagelig klare sig bedre end flere af de øvrige sorter. Den vil derfor være egnet til haveformål, men ikke til erhvervsformål.

Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Abonnement på Meddelelser fra Statens Planteavlsvforsøg kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlkontor, Kongevejen 83, 2800 Lyngby, postgiro 200 2299, tlf. 02 85 50 57. Abonnementsprisen er for 1986 105,00 kr. årligt excl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.

ISSN 0105-6514

Trykt i 6.000 eksemplarer.